

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Szent-Miklós-utca 791. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

A ref. főtanoda könyvnyomdája, hova az előfizetési pénzek és reclamációk küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

A hirdetési díjak előre fizetendők.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, (Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben Haasenstain és Vogler (Neu-Markt 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész lven.

ELOFIZETÉSI ÁR:

Félévre 3 frt.

Negyedévre 1 „ 50 kr.

Előfizetési felhívás.

a

„Székely Hirlap“

politikai, társadalmi és a maros-vásárhelyi „Jogász-Egylet“ közlönyére.

Előfizetési díj:

Jul.—decz. (6 óra) . . . 4 frt 50 kr.

Jul.—Szept. (3 óra) . . . 1 frt 50 kr.

Az előfizetési pénzeket kérjük postautalvánnyal Maros-Vásárhelyre az ev. ref. főtanodai könyvnyomdába, a „Székely Hirlap“ kiadóhivatalának küldeni.

V. Ferdinánd ausztriai császár és magyar király 1875. június 29-én délután 3 óra 45 perczkor tudósorvadásban Prágában kimúlt, s bár bekövetkezett halála nem volt váratlan, mindazonáltal fájdalommal vette azt az egész nemzet és legőszintébb bánatát fejezi ki a szomorú esemény felett.

Ő volt az, ki a nemzeti újrászületés arany bulláját megteremtette, az 1848-ki alkotmányt önként szentesítette és az első független magyar felelős miniszterium elnököt kinevezte; ő volt az első a jeleni uralkodóházból, ki az országgyűlésen legelőbb szólott saját nyelvén a nemzethez s az első lépést megtette arra, hogy az ismét régi és elévülhetlen jogaiba visszalépjen.

Nem lehet bár azt mondani, hogy nagy; de annál inkább azt, hogy jó király volt.

A boldogult született 1793. április 19-én, 1830-ban koronáztatott magyar királylyá és atyját Ferencz Károlyt 1835-ben követte a trónon, melyről 1848. decz. 2-án lemondott.

Béke lebegjen a magas halott porain!

M.-Vásárhely, 1875. június 30-án.

A tudomány vívmányai mind nagyobb és nagyobb hódításokat tesznek földünkön és azoknak hatását honunkra nézve is figyelemmel kell kísérnünk.

Első a földisme, mely az idén nagy fölfedezésekre számíthat.

Az angol északsarki expeditio május vége felé a „Discoveri“ és „Alert“ hajókon Nares és Markham parancsnoksága alatt a Smith öblön át már megkezdte útját, Rieckaby fiatal angol sportman saját hajóján csatlakozott az expeditióhoz, melylyel a berlini földrajzi társulat egyik hajója a Grönland felőli úton fog találkozni.

Payer ismeretes északsarki utazónk, Grönland gletschereit keletről nyugatra akarja keresztül utazni és tanulmányozni.

Afrika ismeretlen részei kikutatására egy nagy készütségű tengerész-hadnagy: D. Cameron néven Liwingston nyomdokait követve, vállalkozott; ez utóbbi 1873. május 1-én Afrika belsejében, Ulala tartományban, a Chitambo völgyében vesztette a tudomány nagy kárára 60 éves korában — életét. Tetemei Londonban a Westminsterben nyugszanak, sirkövére pedig a következő rövid mondat van bevésve: „Tantus amor veri, nihil est quod noscere malim, quam fluvii causas tanta per secula latentes.“

A német afrikai társaság Homayer kapitány alatt Afrika közepébe hatolt, egy másik Kairóból megindult a Nilus eredetéhez, a Nyáncza tavához és ismét egy harmadik a Kongó folyót tette vizsgálatá tárgyává.

Indiából volt kereskedelmi miniszter: Tisza Lajost vártuk haza tapasztalataival és gyűjteményével, minek a sport emberei fognak leginkább örvendeni.

Chinában, a Yunmann tartományban, a Jantschekiáng folyón Shangáig, Browne Horácztartanak vizsgálatokat.

Ausztráliában pedig a 28—30-ik déli szélesség fokai közt létező szárazföld belsejét, Giles tudós utazza be jelenleg.

Görögországot s Kis-Azsiát Christ müncheni német tanár, régészeti szempontból tette tanulmányai tárgyává.

Ehez járul, hogy ezen utazók és kísérdők méréseket is fognak tenni, különösen a tenger mélységeire nézve, és adatokat szolgáltatni népességi és más statisztikai viszonyokra vonatkozólag.

Az eddig ismert legnagyobb tengermélységek voltak a Kánári szigetekenél 2770, a 20-dik hosszfok alatt 5700, a szűz szigetekenél 5530, Sz.-Tamásnál 7137, az atlanti tengerben 4800 és Bahiánál 4600 méter.

Az eddigi mérések nagyon biztontalanok voltak, mert a mérőn megállása nem mindig volt biztos jel, hogy feneket értek, most az ugynevezett hydra (tengeri méhkas) a tenger fenekén összekapartítja az érintett tárgyakat és így nem csak a mélységet, de még a tengerfenék talajának minőségét is megismerhetjük.

A népességi viszonyok és a népisme egyáltalában újabb adatokkal fognak gazdagodni. — Volt az eddigi felszámítások szerint 1396 millió 832000 lakosa a két millió 448,769 német négy-

ssög mértföldnyi földterületnek. Ebből esik átlag 1 □ mfdre 570 ember és pedig Európában 302 millió 973000, átlag 1684; Ázsiában 798 millió 907000, átlag 982; Áfrikában 206 millió 7000, átlag 380; Amerikában 84 millió 382000, átlag 112 és Ausztráliában 4 millió 563000 lakos, átlag 28 ember egy □ mfdre.

E fölfedezési vállalatok sikereiről aligha lesznek részletes tudósításaink a folyó év augusztus havában összeülő párisi földrajzi kongresszuson; de azért e nemzetközi nagy gyűlés, mely valószínűleg egy időben és helyen fog megtartatni az orientalisták gyűlésével, az idén két nevezetes vállalat kilátásban helyezése által nyer bizonyos tekintetben nagyobb szerű fontosságot.

Lesepe ugyanis, a suez csatorna genialis építője, Algir délnyugati részében a földközi tengerből oda vezetendő csatorna segítségével a Sahara helyén, mely tudvalevőleg sokkal alantabb fekszik a tengernél, tengert szándékozáván létesíteni; a római földrajzi társulat e célra kiküldött bizottságával Tunisból kiszállt a helyszínére, a tájat, hol a csatorna vezetett fog, alaposan megvizsgálni; július elejéig e munkálatok belesznek fejezve és azután be fognak mutatni a párisi földrajzi kongresszuson. E szerint nemsokára meg fogjuk tudni: van-e remény Afrika ez óriási sivatagait tengerré változtatva Afrika belsejéhez megnyitni a polgárisulás csatornáit és az irtózatosszámum lebilincselése által még tán Európára is beható éghajlati változást előidézni.

Másik érdekes tárgya lesz e földrajzi kongresszusnak: a britt szigeteknek egyesítése az európai szárazfölddel, a La Manche csatorna alatti vasút által.

E vasút eszméje Thome de Gamond francia mérnöké, ki 1858-ban bocsátotta közzé tanulmányait és 1867 ben a világtárlaton kész tervekkel állott elé. 1872-ben e terv tanulmányozására Londonban társulat alakult, 100 méter mélységre kútak ásattak és a tenger alatt 1 kilométernyire (527°—1°—5'') mind a két parton befurtak.

A talajt az angol parton 140, a francia parton 230 méternyi vastagságra kréta-rétegűnek találták, mely könnyen furható.

South-Forelandnál kezdik meg Dover közelében a fúrást és Sangattnál, Calaishez közel, fogják befejezni; az egész 48 kilométer (6 mfd 1307°—2°) hosszú lesz és 36 1/2 kilométer ebből a tenger alá esik.

Ezen alagút hosszabb, mint az Alpoké, mert a Mont-Cenis 12, a sz.-gothárdi 15 kilométer hosszú (ez utóbbi most furatik).

Az alagúton sűrített lég segítségével fognak szellőztetni, az út közepén tenger alatti és feletti állomás lesz, mely fölfelé szigetté fog átalakítani, és ennél molok s egy óriási viharjelzőtorony fognak felállítani; innen a berendezés úgy fog szerveztetni, hogy felülről az alagútba és onnan vissza egész kocsik szállíthatassanak.

A tenger vize nem ronthat be, mert a legnagyobb mélység az egész útvonalon 54 metert nem halad meg, e szerint egy 46 meternyi (24 öl) vastag kréta-réteg marad védelemül, ide nem számítva a boltozat vastagságát, mely a nyomásnak megfelelő arányban fog építtetni.

Angliában teljes biztonságban vannak az iránt, hogy a víz nem fog az alagútba behatolni, mert bányamíveleik sok helyt mélyen behatnak a tenger alá és nincs eset reá, hogy a tenger vize betört volna, különösen a White-haveni bányáknál 80—220 meternyi távolra hatoltak be a tenger alá s ide s tova több száz kilométernyire nyitottak utat a tenger alatt; Botallaeisben pedig 640 meter távolságra is bementek a tenger alá minden veszély nélkül.

Az építés három, két vágányu alagútra fog kezdetni, a személy- és gyorsvonatok, a személy- és posta- és a tehervonatok számára.

A kiállított engedélyokmány úgy szól, hogy a társulat saját kockázatát egy kilometer hosszú tárnát fúr mind a két felől a tenger alá, s ha ez sikerül, köteles tovább építeni és megalakulni; ha pedig nem sikerül, a vállalatot annyiba hagyhatja. Két millió frankba van ezen előleges kiadás számítva és 625 millió frankra előirányozva az egész vállalat.

Figyelmeztetjük az érdekelt tudomány férfait és jelesebb képzettségű mérnökeinket, ne terheltessenek ez alkalmat fölhasználni és e minden tekintetben kitűnő tárgysorozattal bíró kongresszusban részt venni; a pesti földrajzi társulatnál és a külügyminisztériumnál kellő tájékozást lehet nyerni a megkívántató adatokról.

Vasárnap, június 27-én.

Pestről írják: Alig tudunk rémületünkből magunkhoz térni. A tegnapi est és éj Budapest lakossaira nézve, olyan volt, mint az utolsó ítélet lehet.

Az egész égboltozat leszakadással fenyegetett; a lát-

határ delejes villany-árammal telve, zuhataggá vált, eső és dió nagyságu jég közt pillanat alatt tengerré nőt, mely különösen a budai oldalt oly hamar ellepte, hogy a rohanó árnak százados emelvények, óriási építmények perczekig sem tudtak ellent állani; és a mit az ár elért az menthetlenül veszve volt, ha kő, ha vas, ha alacsony, vagy magas volt.

A pokoli zivaj 7 órától $\frac{1}{2}$ 9-ig iszonyattal töltötte el a levegőt és a tomboló orkán, mint halálmagvat szóró dalia, gyújtó villámaival tulszárnyalá a kétségbeesés százezer torokból hangzó jajjait.

Végre beállott a siri csend, imát rebegtek azok is, kiknek hosszú évek során nem volt ajkaikon szent áhitat, kiket nem ért a veszély, takarójuk alatt kerestek enyhe pihenőt; és azon sok szerencsétlen, kinek hiányzott egy-egy drága fej, vagy kiknek talán egész életök fáradságos gyümölcseit, reményeit letarolta a végzetes óra, mint árnyak futkostak elé s hátra, kérdezve kétségbeesetten, mint az áruló, kit a hon átká nyom. Nem lehetett egy lépést tenni az utcákon, hogy ily kísérteties alakokkal ne találkozott volna az ember.

A reggel vidáman köszöntött be a természet, úgy nevetett, mintha csak kötelességét teljesítette volna, midőn a gyászos képet az emberiségnek lefestette; képet! mely a legtorzabb pusztulást mutatja.

Ma a nép ezrei lepték el a partokat, a propellerek nem győzték a szállítást. A vihar a Svábhegyről szombaton estéli 7 órakor fejlődött, a legsűrűbbé vált záport a szél az egész hegységen végig fektette. Azután dió nagyságu jég hullott és a vihar oly erőssé tette a szélnyomást, hogy olyat csak sik tengeren láthatni.

A pesti parton összetört ablakok, megkuszált fák, letarolt galyak, üveg és cserép darabok, néhány száz mázsá s ó elolvadása, a Molnár- és Mészáros-utca közötti meglábolhatatlan tó voltak a vihar maradványai, de a Ráczváros megrendítő látványt mutatott. Összeomlott nagy dűledező házak az utcákon szétszúva, eliszapolva, minden lépten nyomon diszes zongora és ezer meg ezer diszes és szegényes butor darab. A Dunaparton álló Csékö-féle egy emeletes háznak csak hátulso része áll, előtte és részben alatta beomlott, a nagy csatorna egy szoba szöglet, a konyha és padlás egy része látható az egész házból. Az ördög-árok felett álló házak, vagy beomlottak, vagy beomlásuk bizton várható, a lakosokat erőhatalommal kell kiűzni belőlük, kik, mert mindenüket vesztették, inkább a romok közé kívánnak temettetni; a merre a szem tekint mindenütt kétségbeesés, nyomor és halál.

yényt és a zászlóhoz való ragaszkodás, az iránta való hűség egy volt a tisztelettel, egy volt az étellel; sőt több, egy volt a szeplőtlen becsülettel!

Óh, e zászlók alatt mennyi nemes szív vérzett el, hány eszme nyert örök diadalmat; hány igazság kelt ki a földnek porából, hogy ma drága kincse, szent öröksége legyen az emberiségnek; és e zászlók alatt mennyi vér omlott ki ártatlan keblekből; hány könny nedvesítette az elhullott kedvesek sirját; hány szellem áldozta fel életét; hány hős bukott el az általa lelkesedéssel védett igazsággal együtt és e zászlókkal hány nagy birodalom, mennyi dicsőség és az emberi mivelődésnek, a hitnek, a meggyőződésnek, a reménynek és elszánt akaratnak minő gazdagsága írtatott ki év-ezredek alatt a földnek színéről!

Honnan a gyász, a könnyeknek e tengere, az átok, melynek sulya alatt jajgat a föld? Onnan, mert az orosz-lány bátorságával, a szarvas sebességével, a bika erejével és a sasnak napba vágó gyorsaságával küzdöttek, fájdalom! még a kereszt alatt is nem egyszer oly zászlók alatt, melyekre ez volt írva: a mai nap dicsősége; a testnek kívánsága; uralkodás a föld felett; s jelgójuk volt: önzés, nagyravágyás, hatalom, megbénítása a szellemnek, megfojtása a szív nemes érzelmeinek, leigázása a lélek fölemelkedett gondolatának, lealázása az emberiség jogainak.

Ma is zászlók közé csoportosul a világ. Soha többet, mint a mennyit ma emelnek föl. Minden szájkaskodó egy zászlót lobogtat, melyre egyenlőség, szabadság, erény, világosság, közboldogság van felírva; s hol vagyunk mégis ama szép világtól, mely a jobbak, a nemesebbek törekvésében él, s megszentessélni vágyik? Mert a zászlótartók a pórban, a sárban másznak a helyett, hogy merészen az égre törnének és repülni megkísértenék.

Mi is egy zászló körül csoportosultunk. Vajjon mi van erre fölírva? Harcz, küzdelem, vér, könyhullatás és halál? Ha igen: akkor nekünk papoknak, kik az életnek, a békességnek és a szeretetnek hirdetői vagyunk, itt nem lehet helyünk; mert nem szabad elfelednünk, hogy a ki fegyvert emel, fegyver által vesz el; ha ez a jelgője, úgy

A két emeletes Mauksch-féle ház beomlott, a butorok nagy részét megmentették, de egy Wertheim szekrény nyomtalanul tűnt el; itt találta halálát tabáni háztulajdonos Berthel Lajos, kit mentés közbe a romok temettek el. Az Attila-utca balfele egészben romban hever, a Ráczfürdő vendéglő helyisége összeomlott, a fürdő eliszapolva és elárasztva vízzel és összeomlás ellen meg kellett támasztani; az utcák telve vannak görgeteggel, törmelékkel és sárral; mindössze 29 holttestet találtak, de több embernek nyoma vesztet, ezeknek száma még nem tudatik.

Egyik legiszonyubb jelenete a katasztrófának a következő: egy mérnök nejével és gyermekével a vacsoránál ült, midőn a vész kiütött, háza alatt az ördög-árok vonul el. Egyszerre lábai alatt megnyílik a föld, az üregből hatalmas vizsugár lövell ki, a nő eltűnik az örvényben, a gyermek a zugba hanyatlik, mire az atya észére tér a gyermek halva volt; nejét a Dunába hordták a hullámok. A zugliget féle vezető uton minden pillanatban szivszaggató jelenetek fordultak elő, a szakadó esőben atya, anya, leánya bolyongnak; máshol férj és nő jönnek egy kocsin, intik őket, hogy menjenek tovább, ők biznak jó lovaikban, de alig haladnak száz lépésre, a kocsi elsüppedt és mind kettőt elragadja az ár. Trefort miniszter két leányát a nevelőnővel a szép Ilona körül érte a forogtató, egy dombos helyre vonultak és éjjel után 3 óráig ültek ott. A buda ujlaki templom kriptájába behatolt a víz és felvetette a templom közepébe helyezett nagy kőlapot, előntötte a templom belsejét, kitorzta az ajtókat, kimosta a csontvázakat s koponyákat, s ezek közt egy gyermek holttestet is találtak. A templom közelében számos gyermek holttestet láttak. A Krisztina városban is nagy pusztítások történtek, a Horváth kert előtt a Lipótmező felől leszakadó ár átlábolhatatlan folyamot képezett. A szinkörben ép Stradellát adták, az előadást abban hagyták és mindenki a Horváth kert felé sietett. Itt borzasztó látvány tárult fel, az ördög-árokból borzasztó sebességgel emelkedtek a hullámok, a hidat, mely a szinkörből a Horváth kertbe vezet, elsodorták és a kövezett partok összeomlottak; állatokat, böcsőket, butorokat, ketreczeket vitt az ár, majd embereket is, de minden mentési kísérlet örültség lett volna. A Drasche-féle gyár közelében egy iszaptól és sártól eltorzított fiatal nő holt teteme volt látható, egy elegans öltözetű ur közelről szemléli a nőt, s saját nevére ismert, a szivszaggató jelenetnél egy szem sem maradt szárazon. A Horváth-kert roppant tóhoz hasonlított, 10 ház a főutczán romba dőlt, egy kis koresmá-

nem akarunk osztolni gyalázatában és nem kérünk részt dicsőségéből. — — De mit beszélek, hisz e zászlót mosolygó szemek, rózsárczok, szeretettel teljes szívek veszik körül egyfelől; másfelől a férfiú erő, bátorság, lelkesedés és az együvértartozás érzete. Más jelszavak azok, melyeket e zászlóra írtak azok, kik fölemelik s általa önmagukat megtisztelik.

Az első: a humanizmus.

E jól és egész értelmében helyesen le nem fordítható szó jelenti mindazt, a mi általában valódi emberi, szemben a brutalitással, a vadállatias szenvedélyekkel; különösen, jelenti az embernek ama kimivelődését, mely szerint jellemében, az ethikai és érzelmi tulajdonok tökéletes összhangban állanak egymással. Bocsássatok meg e pedans meghatározásért; de meg kell értenünk e fogalmat, hiszen ez századunknak éltető levegője.

Az erkölcsök, vagy kötelességek tudománya amaz élet-bölcsesség, melytől minden cselekedeteinknek belső értéke függ. Öntudatunkban meg van ama fényyszerűség, hogy nem az ösztönöknek csupán, hanem örökkévaló törvényeknek engedelmeskedünk, melyek befolyással vannak érzelmeinkre is. Tetteinknek becsét tehát ez érzelmeink és a cél határozza meg, s ezeknek nemessége adja meg az erkölcsi tökéletességet. Ehhez kell járulni amaz értelmi erőnek, mely ismereteit nem a tapasztalásból vonja le, hanem önálló gondolkodás által fejti ki a léleknek öröklött eszméit.

E kettőnek összhangja teremti a humanizmust és így humanus ember az, ki mindenkiben elismeri azt az ősjogot, hogy egy egészet alkothat önmagában, egy önálló világot, egy morális individuumot, kit nem korlátozhatnak mások akarata, mások kénye, mások szenvedélye; nem emelheti fel a kegyesmosoly és nem alázhat meg a kényuralom.

E doktrínáir emlékedésbe azért bocsátkozom, mert önként hívott fel rá e zászló; hiszen, a kik körül gyűlnek össze, azoknak nem lehet parancsolni, hogy csejűl találganak s ha találnak, azt elvitatni nem lehet, nem szabad; de azt sem lehet megtiltani, hogy előre ne halad-

TÁRCSA.

Egy remek beszéd.

Minden ízében remeknek nevezhetjük e beszédet, melyet Szász Gerő kolozsvári ref. esperes a kolozsvári lövész-ünnepélyen mondott, s mely megérdemli, hogy szóról-szóra tárczánkba iktatódjék; e beszéd így következik.

Egy pár nem szokatlan, de mégis ritkán előforduló ünnepélynek vagyunk részvevő tanúi. Amaz egylet, mely immár a gyakorlati élet terén megmutatta derék voltát, gyűlt össze külső jelvénye körül; a kolozsvári lövészegylet avatja fel zászlóját. E zászló egy eszmét képvisel s e felavatási ünnepély a külsőnek ad belső értéket, maradandó lelket kölcsönöz a romlandó testnek s mondhatnám, hogy megszenteli az által, mert nem csupán helybeli tagjai veszik körül, hanem messze földről igen sokan zarándokoltak ide, hogy a testvéri szeretet által kimutassák azt a lelkesedést, mely mindnyájukat egyiránt betölti; egygyé kapcsolja. És nekem úgy tetszik, hogy éppen ebben rejlik ez ünnepély fontossága; mert ez az egy célratörékvésnek, a testületi szellemnek diadalma.

A zászlók fontossága nem mai keltű. Megtaláljuk azt a legrégebb népek történetében. Így olvassuk, Mózes 4-ik könyvében „és tábort járjanak az izrael fiai, kiki az ő táborában és kiki az ő zászlója alatt az ő seregeik szerint.” Minden három törzsnek volt egy zászlója, melyeket megkülönböztetett a szín, az alak és a rajtuk levő jelvények. A Juda-törzs zászlóját egy fiatal oroszlány, a Rubénét egy szarvas, az Efraimét egy bika és a Dánét egy sas ékesítette. Megvolt a zászló a rómaiaknál is aquilákkal, valamint a persák és chaldeusok zászlói is sasot hordoztak jellemző ékességül. Nagy Constantin zászlóit Krisztus nevének kezdő betűivel díszítette föl, melyek a rajtuk levő keresztet tették még ragyogóbbá, innen a róm. kath. egyházban a mi is használatban levő sz. zászlók. Később használták a császárok, királyok, mindennemű és rangú uralkodók; de használták, mint harci jel-

ban a menekülni akaró kocsmáros családjával heted magával veszettjoda. Számos lakos vagyona, minden ingósága oda van; a Temesvári-féle színtársulat is érzékenyen sujtott, Németh ur nejét betegen alig lehetett megmenteni, neki, Siposónak és Dezsónak minden holmijuk oda veszett. A budai hegyekben a jég teljesen megsemmisítette a szőlőtermést és nagy kárt tett a gyümölcsben. A víz lehordta a lejtőkről a termőföldet és a vihar kiforgatott tövéből sok hatalmas fát, a svábhegyi vasút területe széthasogatva, alig fog hamar helyreállíthatatni; a Drasche-féle téglagyárba beütött a villám és lángba borította azt, emberélet is esett áldozatul, de a számot még nem tudni. A kárt már is 3 millióra becsülik. A mentés körül sokat fáradoztak tűzoltók és a budai genie csapat; a belügyminiszter ur is megjelent a színhelyen és erőiesen intézkedett. A fővárosi tanács Gerlóczy polgármesternek teljes felhatalmazást adott; a mérnökök kiküldettek és előlegesen 2000 frt utalványoztatott számukra. A műszaki munkálatok elintézésére a család hajlék és kenyér vesztett szerencsétlenek pillanatnyi segélyezésére állandó bizottság küldetett ki és ennek 4000 frt utalványoztatott, a közgyűléshez 10,000 forintért történt folyamodás. adakozások gyűjtetnek és Budán népkonyhák állíttatnak fel.

Félünk, hogy nem áll egyedül e szerencsétlenség, mely a viharok következménye; de, ha már nem állhatunk ellene az elemeknek, enyhíteni igyekszünk azok pusztításait a károsultak részére.

Szerkesztőségünk kész elfogadni a budai károsultak részére befolyó adományokat.

Választási mozgalmok.

Kedden, azaz: jun. 29-én d. u. 5 órakor tartá Borosnyai Pál polgármester, pártunk felső kerületi képviselő-jelöltje, programbeszédét a Transylvania nagy termében igen nagy számu választó polgár jelenlétében.

Programja nem üt el a szabadelvűpárt programjától általában véve s a mit Marosvásárhely speciális érdekeire nézve mondott, arra nézve csak kíváncs volt, ha mind valosulna, sőt még annál több is.

Egyik érdekes pontja beszédének — mely több ízben élénken helyeseltetett — a vége volt, midőn azt mondta, hogy ő sem a dohánymonopol eltörlését, sem a só ára, vagy az adóknak leszállítását s más hasonló „bumbugokat“ nem ígér; mert a kik ezt teszik, vagy jó hiszeműleg cselekszik s akkor saját együgyűségüknek adják jelét vagy

janak, hogy utol ne ériék a legelsőt, hogy elsőik ne legyenek mindannyian, tehát individuumok, önállók. És az egy célra törekvők szívében önkint kél föl a szeretetnek, az egymást megbecsülésnek nemes érzelme, mely legyőzi a legyőzhetlent, megveti a romlandó földet és terem egy elromolhatatlant, örökké-tartót: a független, szabad emberek országát. Ez a humanizmus érdeme, tisztessége.

És minő eszközökkel munkálja ezt? Dölyf, nagyra-vágyás féktelenkedés, vagy hatalmi kérdés czimén? Nem, hanem gyöngéd figyelem, a leereszkedő barátság s az ön-feláldozó kötelesség-teljesítés által; nem fogad el, de magát adja áldozatul s oltárain a közboldogság lángjai lobognak. Ezek a humazimus eszközei.

És e lángok, mint a nap megvilágítja az éjszakának homályát, úgy világítanak be az emberiség élettörténetébe; sugarai elhatnak oda, hol a vakság, babona, előítéletet tartják lekötve az emberi szellemet, s szárnyakat ad a léleknek; felkeresi a börtönöket s így szól: szabadok vagytok; megérinti azokat, kik zsarnokság alatt üyögnek, s lelkekbe sugja: emberek legyetek; egyesít, mint a szeretet; buzdít, mint a lelkesedés; dialmat arat, mint az elhatározás; s babért ígér, mint a jövődöbe bizó erős akarat. Legyőzi a legrettenetesebbet, a halált, mert fényt, világosságot, életet áraszt mindfelé; széttöri a korlátokat, a válaszfalakat; nem ismer különbséget vallás, faj, nemzet között, csak embert ismer. Ez a humanizmus célja.

Ez építette föl a semmiből e csarnokot, melynek téglái egyiránt dicsőítik a gazdagot és szegényt s midőn ennek ormára ki akarjuk tűzni a lengő zászlót, rá jeligéül írhatunk-e szebbet, írhatunk-e mást, mint ezt: humanizmus!

A második: a haza-szeretet!

Vagy, azt mondjátok tán: holott minden érzelmeinknek, gondolatainknak, cselekedeteinknek egyetlen-egy magas eszmében kell öszpontosulniok s ez a humanizmus, az emberiség; mi módon beszélek én mégis amaz alant járó specialitásról, a hazaszeretetről?

Nézzetek szét itt a természet szabad teplomában. Amott a számos hajjai ragyognak a tündöklő nap arany

roszhiszeműleg s akkor nem akarja kimondani reájuk a jellemző szót „Akkor ámitók“ jegyzé meg egy hallgató:

A mit a nevelés-ügyről említett Borosnyai és a másik jelölt ur is pár nap előtt, arra még vissza fogunk azon esetben térni, ha csakugyan meg is lesznek választva jelöltjeink.

Utána Szász Róbert pártelnök emelkedett jellemben buzdítá a párt tagjait, hogy igyekezzenek minden tisztességes módot fölhasználni a szabadelvű párt diadalának kivívására és biztosítására s kivált a szavazástól el ne maradjanak, mert azon esetben, ha pártunk tagjai mind meg teszik hazafias kötelességüket: a győzelem bizonyossága constatirozható tény. Mindkét beszéd élénken megéljenzetett s a gyűlésen jelen voltak jó hangulatban távoznak haza.

M.

Jogi szemle.

A kereskedelmi törv.-javaslat ismertetése.

(Folytatás.)

A kártérítés összege azon érték szerint állapíttatik meg, melylyel a biztosított tárgyak a megsemmisülés, vagy megsérülés idejekor bírtak, ha az érték magasabb a biztosítási összegnél; teljes megsemmisüléskor csak ezen összeg, ha a tárgyak részben semmisülnek meg, aránylagos megtérítési összeg fizetettik.

Ha a szerződésben érték megállapítva nincs, a biztosított a megsemmisülés, vagy megsérüléskori értéket tartozik igazolni; de, ha ki van téve az érték, akkor a biztosított összeg fizetendő, ha a biztosító annak csekélyebb voltát nem igazolhatja.

Ha több tárgy értéke általában lett megállapítva, az egyes megsemmisült, vagy megsérült részek kártérítési összege a megmaradottak levonása által az egészből állapíttatik meg; kivétel itt is csak akkor van, ha a biztosító csekélyebb értéket bizonyít.

Egyéb megállapodás hiányában a biztosító szakértői szemle útján állapíthatja meg a kárt, ellenben, ha kárfeljelentés után 15 nap alatt e jogával nem él, a biztosított amannak költségein állapíthatja meg azt; a kár megállapításáig a tárgy mibenlétén változás nem történhetik; részbeni jogkár esetében a biztosító a kár megállapítását a termés beszédéséig elhalaszthatja.

Teljes kár esetében — ha más megállapodás nincs — a biztosítási összeg a kötvény visszaadása mellett a

sugarában; itt a madarak dala ringatja el lelketöket az ábránd karjain; emit a virágok balzsamos illata szólit megnevezhetetlen gyönyörre; mig amott a távol kékje ragadja meg figyelmetöket. Szép, fonséges a természet a maga összeségében; de, hogy igazán élvezhessük, darabokra kell azt törnünk, s vagy az egyiknek, vagy a másiknak kell átadnunk érzékeinket egészen, — és külön-külön.

Szép az emberiség önmagában, mint a világot alkotó fogalom. Nem válik-e ki a tömegből egy ártatlan gyermek-arcz, kiért feláldoznád magadat, mert azt mondd róla: az enyém! Nem adjuk-e oda szívünket, lelkünket, vágyainkat, reményeinket annak, ki életünknek fele: mert az enyém! Nem a hálának érzelmével veszitek-e körül az édes anyát mindenek felett: mert az enyém!

Oh szép, az emberiség — meghajlok fonséges szépsége előtt; de ketté szakítom szívemet s jobbik felét adom ennek a darab földnek, mely megajándékoz virággal, illattal, fénynyel ragyogással; mely adta gyermekeimet, hitvesemet, anyámat; mely keblén ringatta, ah, szegényes-bölcsömet, s mely megnyugtató sirt adott kedvesem halmvainak; drágák előttem ennek könyei, öröme, dicsősége és szégyene, mert ez az enyém, ez az én édes hazám!

Szeressétek hazátokat. Jobban szeressétek, mint a zarándok a hitet, mert ő még elkárhozhatik: de ránk nézve az üdvösség és elkárkozás csak itt lehetséges; jobban szeressétek, mint a fecske fészket, melyet elhagyva ujat talál: nekünk itt kell élni és meghalni; dicsőséget, fényt, nagyságot tán találhatunk a nagyvilágban, de a földön kívül számunkra szeretet nincs sehol.

Szeressétek, de ne elrepülő szavakkal, melyeket elseper az idő, mint a futo homokot a vihar; hanem szeressétek cselekedettel, mely márványba veri maradandó emléketöket. Meg kell ragadni minden alkalmat, hogy hí és méltó fiai lehessünk. Áldozzék a gazdag, dolgozzék a szegény; a hatalmas parancsoljon, a szolga engedelmeskedjék; küzdjen a férfi, a nő lelkesítsen; még az öregeknek, a betegeknek is van kötelességük: imátkozzanak érte.

Mindent a hazáért! Lehetne, van-e szebb rendeltetése ez egyletnek is, mely ünnepet szentel, mint a hazának

a biztosítottnak, vagy jogutódainak kifizetendő. Részbeni kár esetében a kötvény ki nem adatik s a szerződés a kár által nem érintett érték erejéig érvényben marad. A fizetés idejére nézve vagy a megállapodás irányadó, vagy ennek hiányában a kár megállapításától számítandó 15 nap határidő szabályoztatik.

A kár megfizetése által ez összeg is a kockázat erejéig a biztosító a biztosítottnak a kár tekintetében egy harmadik elleni jogaiha lép és a biztosított felelős oly cselekvényekért, melyek által a biztosító e jogait megrövidítené.

Ha a biztosított tárgy tulajdona másra ruháztatik, a biztosítási szerződés is az új tulajdonosra megy át, hacsak ennek ellenkezője a biztosítási szerződésben ki nem köttetett s a tulajdon átruházásával a szerződés föltételein változás nem történik.

A biztosítási szerződés hatályát veszti, ha a tárgy ugyan a szerződés megkötése után, de azon időpont előtt, melytől kezdve a biztosító a veszélyt viselni tartozik; vagy azon időpont után, melytől kezdve a biztosító a veszélyt viselni tartozik, más, mint a szerződésben kitett esemény folytán megsemmisül, vagy elvesz.

Ha a biztosított vállalat nem létesül, vagy oly időpontra halasztatik el, midőn a veszély, mely ellen a biztosítás irányul, már megszűnt; ha a visszatérő időszakban fizetendő díj a lejáratkor, vagy az evégre engedett halasztás eltelte előtt le nem fizettetik, kivéyen a véletlen baleset, vagy erőhatalom általi meggátolás eseteit; ha azon érdek, mely miatt a biztosítási ügylet a szerződés szerint köttetett, megszűnik.

Azon esetben, ha a biztosítási szerződés kezdettől fogva érvénytelen volt, vagy később érvénytelennek nyilvánított, vagy az később hatályát elvesztette, a befizetett díj a biztosítottnak visszafizetendő; de, ha a szerződés ideje egészben, vagy részben letelt s más megállapodás nincs, a biztosító a befizetett díj kétharmadát visszatarthatja.

Ha a biztosított okozta a szerződés érvénytelenségét, vagy megszűntét, a befizetett díj vissza nem adatik, a lejárt hátralék megfizetendő s kártérítési igény is illeti a biztosított; de, ha ez utóbbi oka a fenti körülményeknek, a díj visszaadatik, a lejárt díjt nem követelheti és az okozott kárt megtéríteni tartozik.

A biztosítási szerződésből eredő igények egy év alatt évülnek el az érvényesíthetés idejétől számítva.

Tűzkár ellen ingó és ingatlan dolgok ugy egészben, mint részletben biztosíthatók. Ha a biztosítás valamely

ajánlani fel fáradozását, buzgoságát, törekvéseit, erejét, lelkesedését. S midőn csarnokának ormára akarja tűzni a lengő zászlót, rá jeligéül írhatna-e szebbet írhatna-e mást, mint ezt: haza-szeretet!

A harmadik: isten nevében!

Micsoda, hogyan? A vallás is! oh, jól tudom, hogy a mai világban a felületes gondolkozás nem kedvöz a vallásnak. Nagyon hatalmasok vagytok; elég a föld, minek az ég, melyről azt mondjátok, hogy — semmi. Mig az erőnek teljessége feszíti az életet; mig birjátok a terhet, mig szépek, boldogok vagytok: minek a vallás, kicsoda emelkedik istenhez?

Hervaszszák el csak a könyvek arczodnak fehér, vagy piros rózsáit; repüljen el csak ajkadon az első jaj; törjék csak össze szíved a keservek alatt; vágyaid, reményeid, törekvéseid aláztassanak meg a földnek poráig; álljatok meg csak koporsó mellett, melyben kedvesetek nyugszik, kinek szellemét bár valahol megtalálni óhajtjátok: és ajkaitokon bizonyára el fognak röppenni eme szavak: „én Uram, én Istenem!“

Oh minő véghetetlen szép: a romlandóban megtalálni az elromolhatatlant; a végesben a véghetetlenséget; egy pilanatban az örökévalóságot! Oh minő szép egy valóságos szív, mely hiszen, remél, szeret; mely nem tetteből, farizeuskodásból hajlik meg néha az Urnak házában, hanem szívének mindennapi kenyeré, lelkének szükségé, hogy érzelmeit, gondolatait, vágyait, reményeit, egész életét megszentelje a vallásos, élő hitnek melegével. E nélkül sívár, pusztta, elhagyott a föld, melyen minden törekvéseink meghiusulnak; ezzel paradicsom, mely számunkra pálmát terem, a sikernek, a tökéletesedésnek, a boldogságnak diadalmát.

Menjetek és cselekedjétek ugyanazt. Tűzzétek fel e zászlót a csarnok ormára s hadd ragyogjon rajta e legfonságesebb jelige: Isten nevében! Hiszen ha Isten velünk, ki lehet ellenünk!

épület teljes értékére szól, világos kikötés nélkül az alépítményekre (pinczékre, kútakra s egyéb földalatti részekre) ki nem terjed, s ingóságoknál azok helyisége világosan kijelölendő, különben a biztosítás nem bír fogantatással. Tűzkár ellen oly árukészletek is biztosíthatók, melyeknek mennyisége időnként változik; ez esetben azonban a koronként változó mennyiség igazolandó.

Ha a biztosított épületben, vagy annak rendeltetésében a tűzveszélyt fokozó változás történik, úgy, hogy a biztosító, ha e körülmény előtte tudva lett volna, az ügyletet egyáltalán nem, vagy nem ugyanazon feltétel mellett kötötte volna meg, a biztosítás megszűnik, ha a biztosító a változásról nyert értesítés folytán ki nem jelenti, hogy a szerződést fenntartja; ellenkező esetben a biztosítási díj a le nem járt időre visszaadatik.

A tűz elleni biztosítás kiterjed a tűzveszély által okozott minden kárra, tekintet nélkül a tűz keletkezési módjára, s ha a tűz némely nemeit a felek kizárni akarják, ezek a szerződésben világosan felsorolandók. A közvetlen tűzkárral egyenlő, a szomszédos épületben kiütött tűz folytán a biztosított tárgyakon oltás, vagy mentés következtében történt kár; különösen, ha a tárgyak megsemmisülnek, vagy megsérülnek.

A kötvény fennemlített adatain kívül a jégkár elleni biztosításnál, mely egyedül a jégverés által okozott károkat terjed ki, a biztosított földek dőlőnként pontosan leirandók.

A szárazon, folyókon, vagy belvizeken fuvarozott áruk — a feladás helyén és idejében — biztosíthatók, mely értékhez hozzá lehet számítani a biztosítási díjt, rakodási és fuvarozási költségeket is; továbbá a vámkiadási és minden költségeket, melyek az áru megérkezéskor előmerülhetnek. Biztosítani lehet az áremelkedést is, de ez a biztosítási kötvényben külön és számszerűleg kiteendő.

A biztosítás e neme kiterjed mindazon károkra, melyek a fuvarozott tárgyakban tűz, villám, hajótörés, jégzajlás, elmerülés, a gőzkazán szétrobbanása, vagy erőhatalom által okozatnak. Kizártaknak csak azon események tekintetnek, melyek a biztosítási szerződésben világosan kijelölve.

A fuvarozás veszélyei ellen kötött biztosítás, más megállapodás hiányában azon időponttal veszi kezdetét, midőn az áruk fuvarozás végett feladatnak; és azon időponttal végződik, midőn az áruk kiadatnak.

A biztosítás szakadatlanul tart akkor is, ha a részben szárazon, részben vizen fuvarozandó áruk útközben más járművekre rakatnak át; kivéve, ha a hajó világosan ki van jelölve a szerződésben, melyen a fuvarozásnak történni kell; de ilyen esetben is a veszély a biztosítót terheli, ha az átrakódást valamely esemény teszi szükségessé és a hajó, a melyen az áru útját folytatja, a szerződésbeli feltételeknek megfelel; s végül, ha az áru valamely esemény miatt az út folytatásáig ideiglenesen elhelyezendő. Ezen utóbbi esetekben a biztosító, mihelyt ez lehetséges, értesítendő.

A biztosító nem felelős, ha a fuvarozás a nélkül, hogy erre szükség volna, a közönséges módtól eltérőleg történik. Ha a biztosított az áru elküldését, vagy szállítmányozását szükség nélkül késlelteti, a biztosító a késedelem ideje alatt történt kárért nem felelős. Ha e késedelem egy hónapnál tovább tart, vagy ha a kijelölt átvéve, az áru a rendeltetés helyén az átvétellel késik, a biztosító minden további felelősség alól megszabadul.

Ha a kijelölt átvéve az árut a kár megállapítása előtt fogadja el, a biztosító felelőssége megszűnik. A külsőleg föl nem ismerhető sérelmeket pedig köteles az átvéve az átvételtől számítandó 8 nap alatt a biztosítónak bejelenteni, ellenkezőleg kártérítési igényeit ezekre nézve is elveszti.

(Folytatása köv.)

Hirrovat.

* *Tisztelettel kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetési határidejük e hó végével lejár: sziveskedjenek megújításukat e hó végéig megtenni, hogy a szétküldésben akadály ne történjék. Előfizetési feltételeink lapunk homlokzatán olvashatók.*

— **Uralkodónk** és az orosz császár Egerben fognak találkozni. A császár beteges állapota nem engedé, hogy a csárt a monarchia területén megvendégelhesse, azonban e helyett együtt fog utazni egyideig vele a külön berendezett udvari vonaton, s a hol az elhalad, az állomások ünnepélyesen fel vannak diszítve.

— **A bukaresti lövészek** 1000 frankot fizettek le aranyban július 1-én alapítvány-képen, a lövészegyletnek Kolozsvárrt, mint ott létük emlékéért, melyre az mindig vissza is fog emlékezni.

— **A dohányzók**at legnagyobb mértékben érdekli azon rendelet, melyet az osztrák- és magyar kormány közegyetértés folytán július 1-től kötelező erejűvé tett és életbe léptetett, t. i.: melylyel a szivarok és bornut ára felemeltetett, egyúttal pedig a meter-mérték hozatott alkalmazásba. Az egyes szivarnemek következő árakban lettek felemelve: a préselt (vegyes virginia 3½ kr.) 4 kr. A yara és trabucco (7 kr.) 7½ kr., regalitas (7 kr.) 8 kr. és r. (8 kr.) 9 kr-ra.

— **Az aranyösszei** választásokra tegnap egy század katonaság küldetett ki, a mutatkozó zavarok meggátolására. A század a vaspálya vonalt Gyéresen hagyta el.

— **A maros-vásárhelyi** zenekedvelők-egylete nagy szorgalommal és dicséretes kitartással igyekszik megfelelni a maga eleibe tűzött nemes cél elérhetésére, ezt a hetenként háromszor tartatni szokott próbák fényesen igazolják.

— **A jövő vasárnap**, azaz: 4-én, az iparos dalárda reunit rendez Pongrácz zenekara részvétele mellett, mely hirrel kapcsolatban azt is felemlíthetjük, hogy a maros-vásárhelyi első dalárda is f. hó 11-én a zenekedvelők egyletének közreműködése mellett, egy reunit rendezend.

Törvénykezés.

A maros-vásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilvános ülésében az 1875-dik évi július 5-kén és következő napjain következő ügydarabok adatnak elő

I. Osztály. I. Tanács polgári ügyekben.

Deési Farkas r. b. által.

Ancsel Dávid Grün Salamon ellen zálogjogbekebl., Angyal Ferenc s neje Albert István s t. e. tulajdonjog, Orosz Silimon b. Josika Leó s társai ellen 400 frt urb. kárpót., Gróf Eszterházy István Grikusza Nikulai s ti.

e. 1005 frt 39 kr., Bojthi Sándor özv. Bartha Miklós e. 11,000 frt, A kir. kincstár Szerata községe e. birtokkiigazítás, A kir. kincstár Braza és Posorta községek e. birtokkiigazítás, A kir. kincstár Braza község ellen birtokkiigaz., Coruca Dumitru Pandrea Juon s t. e. telekkönyvi ü., A kir. kincstár Felső-Ucsa községe e. telekk. ü., A kir. kincstár Szerata községe e. telekk. ü., Kovács István Réty községe bírja e. fegyelmi ü., Kiss József Zeyk Józsefné és Kiss Pál e. tulajdoni igény, Gr. Kun Farkas Dán János e. 50 frt iránti perük.

Pogány Károly r. b. által.

Ditrői Csibi Ferenc Csibi János s ti. e. tartozás teljesítése, Demeter Sámuelné Hancz Mihály e. köntös kelme, Blényesi Sámuel Fodor Zsigmond e. illetéktelen adó visszaadása, Sánta János Gergely Pál e. követelés, Székely István Izstáncuj Tamás ellen elfoglalt fekvők, Filep Albert Onács Gligor e. 100 frt s jár., Máyer Ignác Mandel József e. 100 szál deszka, Berkovics Mózes Berár Tagyer e. kölcsön iránti perük.

Dr. Dóza Miklós pótbiro által.

Tyisoi Paraszkuza Tyisoi Nikolai e. végrendelet érvénytelenítése, Ekstein Ignác Grünfeld Simon e. 988 frt 12 kr. és 172 frt 80 kr., Horváth Anna s t. Pávai Vajna Elek e. 600 frt s járul., Bruzer Istvánné Bruzer István ellen egyezség megsemmisítése, Petriman Mária Filep Juon a Petri e. ingatlanok, Özv. Orbán Miklós Rozsnay Józsefné és Orbán Miklós hagyatéka e., Id. Jakabfi József K. Nagy Sámuel e. 630 frt s jár., Kovács Jánosné Kovács László Ferenc s ti. e. fekvők, Palken Juonné Palken Mariuca e. örökösödési jog, Hinoz János Bálint József e. számadástétel, Scorbota Petruné s társa Kecskés Petru s t. e. tulajdonigény, Klein Ábrahám Jeney Zsigmond e. som. vissz., Folly Mihály özv. Patkai Dánielné ellen 290 frt, Simon Simon Podereu Ilia e. 48 frt, Dáné Károly Ehrenreich Adolf e. 11 frt 77 kr., Sükei Ferenc Márton Izsák s t. e. mezszeigazítás, Bernát József Reich Izsák e. 289 frt 88 kr., Biró Rozália Dézi Ferenc s t. e. tulajdonigény, Nagy Miklós Ábrahám Sándor e. 13 frt s járul., Galambosi Miklós Keresztes András s társai e. 7 frt 50 kr. i. perük.

Felelős szerkesztő:

KUTI ALBERT.

(120)

Hirdetmény.

(2—2)

A maros-vásárhelyi göcséplőgép-társulat folyó évi július hó 6-án d. u. 3 órakor az „Erdélyi kereskedelmi- és hitelbank” helyiségében

rendkívüli

kögyűlést

fog tartani,

melyre a tisztelt részvényes urak ezennel meghívotnak.

Tárgysorozat:

A társulat felosztatására vonatkozó határozathozatal.

M.-Vásárhelytt, 1875. június hó.

Gróf Teleky Sámuel,
társulati elnök.

(122)

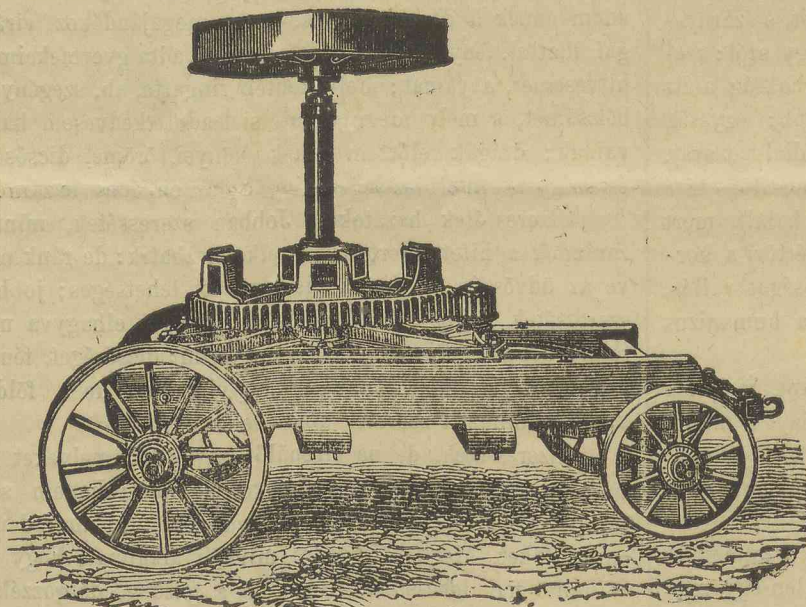
(1—3)

Köszén-kátrány és Koaksz.

A légszesz világítási intézet alólirtt kezelősége felajánl a város és vidék t. közönségének legjobb köszén-kátrányt, sövény, sövényezőveket, zsin-dely, dárdány és vaspléh, valamint pép-fedelek sat. bemázolására.

Egész hordók vásárlásánál mázsája 1 frt 50 kr. edény nélkül.
Egy mázsáig való vásárlásnál mázsája 2 frt — kr.
Továbbá koaksz, üst, kovács- és szobátüzelésre sat.
Tíz mázsá vásárlásánál és azon felül mázsája — frt 80 kr.
5—10 mázs. való vásárlásnál 1 frt — kr.
5 — frt 20 kr.
Elárusítók ármérsékletben részesülnek.
Kolozsvár, június 25-kén, 1875.

A gázintézet kezelősége.

cséplőit, eredeti Mayer-féle (Trieur) konkoly, búkőny, zabtisztító és egyéb gazdasági gépeit.

(121) (2—3)

RÖCK ISTVÁN

gépgyára

Budapest, soroksári út 20. sz., ajánlja 6, 8 stb. lóerejű gőzcséplőgépeit, valamint 6 lóerejű szokoló és tisztító szerkezettel bíró

cséplőgépeit és kézi-cséplőit.

Oszlopos járgányait

2, 3, 4 és 6 lóerőre; továbbá közönséges járgányait 1, 2, 3, 4 és 6 lóerőre és az ezen járgányoknak megfelelő nagyságu szegecses vagy léczes dobokkal ellátott